Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (seitsmes koda)

20. detsember 2017*

Eelotsusetaotlus – Põllumajandus – Ühine turukorraldus – Puu- ja köögiviljasektori rakenduskava – Määrus (EÜ) nr 1234/2007, muudetud määrusega (EÜ) nr 361/2008 – Artiklid 103b, 103d ja 103g – Euroopa Liidu finantsabi – Määrus (EL) nr 543/2011 – Artikkel 60 ja IX lisa punkt 23 – Tootjaorganisatsiooni ettevõtetesse ja/või tööruumidesse tehtavad investeeringud – Mõiste – Õiguspärane ootus – Õiguskindlus

Kohtuasjas C-516/16,

mille ese on ELTL artikli 267 alusel Bundesverwaltungsgericht'i (föderaalne halduskohus, Austria) 27. septembri 2016. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 3. oktoobril 2016, menetluses

Erzeugerorganisation Tiefkühlgemüse eGen

versus

Agrarmarkt Austria,

EUROOPA KOHUS (seitsmes koda),

koosseisus: koja president A. Rosas, kohtunikud A. Prechal ja E. Jarašiūnas (ettekandja),

kohtujurist: M. Campos Sánchez-Bordona,

kohtusekretär: A. Calot Escobar,

arvestades kirjalikku menetlust,

arvestades seisukohti, mille esitasid:

– Erzeugerorganisation Tiefkühlgemüse eGen, esindaja: *Rechtsanwalt* G. Burgstaller,

– Agrarmarkt Austria, esindaja: R. Leutner,

– Austria valitsus, esindaja: C. Pesendorfer,

– Euroopa Komisjon, esindajad: B. Eggers, K. Skelly ja A. Lewis,

arvestades pärast kohtujuristi ärakuulamist tehtud otsust lahendada kohtuasi ilma kohtujuristi ettepanekuta,

* Kohtumenetluse keel: saksa.

on teinud järgmise

otsuse

1 Eelotsusetaotlus puudutab küsimust, kuidas tõlgendada nõukogu 22. oktoobri 2007. aasta määruse (EÜ) nr 1234/2007, millega kehtestatakse põllumajandusturgude ühine korraldus ning mis käsitleb teatavate põllumajandustoodete erisätteid (ühise turukorralduse ühtne määrus) (ELT 2007, L 299, lk 1), muudetud nõukogu 14. aprilli 2008. aasta määrusega (EÜ) nr 361/2008 (ELT 2008, L 121, lk 1) (edaspidi „määrus nr 1234/2007“), artiklit 103c, artikli 103d lõiget 2 ning I lisa IX ja X osa, komisjoni 21. detsembri 2007. aasta määruse (EÜ) nr 1580/2007, millega kehtestatakse nõukogu määruste (EÜ) nr 2200/96, (EÜ) nr 2201/96 ja (EÜ) nr 1182/2007 rakenduseeskirjad puu- ja köögiviljasektoris (ELT 2007, L 350, lk 1), artikleid 65, 66 ja 69, komisjoni 7. juuni 2011. aasta rakendusmääruse (EL) nr 543/2011, millega kehtestatakse määruse nr 1234/2007 üksikasjalikud rakenduseeskirjad seoses puu- ja köögiviljasektori ning töödeldud puu- ja köögivilja sektoriga (ELT 2011, L 157, lk 1), artikli 51 lõiget 7, artikleid 64, 65 ja 68–70 ning õiguskindluse ja õiguspärase ootuse kaitse põhimõtet. Taotlus puudutab ka rakendusmääruse nr 543/2011 IX lisa punkti 23 tõlgendamist ja kehtivust, määruse nr 1580/2007 artikli 21 lõike 1 punkti i ja artikli 52 lõike 6 punkti a kehtivust ning rakendusmääruse nr 543/2011 artikli 50 lõike 3 punkti d ja artikli 60 lõike 7 kehtivust.

2 Taotlus on esitatud Erzeugerorganisation Tiefkühlgemüse eGeni (edaspidi „ETG“) ja avalik-õigusliku isiku Agrarmarkt Austria (edaspidi „AMA“), kes tegutseb muu hulgas makseasutusena, vahelises kohtuvaidluses otsuse üle, milles AMA tuvastas, et ETG tehtud finantseering ei ole Euroopa Liidu finantsabi andmiseks kõlblik ja keeldus seetõttu 2014. aasta kohta seda abi välja maksmast osas, milles seda oli taotletud kõnealuse investeeringu jaoks, ning tegi ettekirjutuse selle investeeringu jaoks juba saadud abi tagasimaksmiseks.

Liidu õigus

Määrus nr 1234/2007

3 Määruse nr 1234/2007 II osa I jaotis käsitleb turusekkumist. Selle jaotise IV peatükk käsitleb toetuskavasid ning kõnealuse peatüki IVa jagu, mis lisati määrusesse nr 1234/2007 määrusega nr 361/2008, reguleerib puu- ja köögiviljasektori toetusi. IVa jao II alajagu kannab pealkirja „Rakendusfondid ja -kavad“. Selles alajaos asuvad määruse nr 1234/2007 artiklid 103b–103g.

4 Määruse artikkel 103b „Rakendusfondid“ näeb ette:

„1. Puu- ja köögiviljasektori tootjaorganisatsioonid võivad moodustada rakendusfonde. Fondi rahastatakse:

a) tootjaorganisatsioonilt või tema liikmetelt saadavast rahalisest toetusest;

b) [liidu] finantsabist, mida võib anda tootjaorganisatsioonidele.

2. Rakendusfonde võib kasutada üksnes artikli 103g kohaselt liikmesriikides heaks kiidetud rakenduskavade rahastamiseks.“

5 Määruse nr 1234/2007 artikli 103c „Rakenduskavad“ lõige 1 sätestab:

„Puu- ja köögiviljasektori rakenduskaval on kaks või enam artikli 122 punktis c osutatud eesmärki või järgmist eesmärki:

a) toodangu planeerimine;

b) toodete kvaliteedi parandamine;

c) toodete kaubandusliku väärtuse tõstmine,

d) värskete või töödeldud toodete tarbimise edendamine;

e) keskkonnameetmed ja keskkonnasõbralikud tootmismeetodid, sealhulgas mahepõllumajandus;

[…]“

6 Määruse artikkel 103d „[liidu] finantsabi“ näeb ette:

„1. [Liidu] finantsabi on võrdne artikli 103b lõike 1 punktis a osutatud rahalise toetuse summaga, kuid mitte suurem kui 50% tegelikest kuludest.

2. [Liidu] finantsabi ülempiir on 4,1% iga tootjaorganisatsiooni turustatud toodangu väärtusest.

Kõnealust protsendimäära võib suurendada 4,6%-le […], tingimusel et summat, mis ületab 4,1% […], kasutatakse üksnes riskide vältimise ja juhtimise meetmeteks.

[…]“

7 Nimetatud määruse artikkel 103g käsitleb rakenduskavade heakskiitmist. See artikkel sätestab:

„1. Rakenduskavade projektid esitatakse pädevatele siseriiklikele ametiasutustele, kes kiidavad need heaks või lükkavad tagasi või nõuavad nende muutmist, et viia need kooskõlla käesoleva alajao sätetega.

2. Tootjaorganisatsioonid edastavad liikmesriigile igal aastal rakendusfondi hinnangulise mahu ja esitavad selleks asjakohased põhjendused, mis põhinevad rakenduskava eelarvel, jooksva aasta kuludel ja võimaluse korral varasemate aastate kuludel ning vajaduse korral järgmise aasta hinnangulistel tootmismahtudel.

3. Liikmesriik teatab tootjaorganisatsioonile või tootjaorganisatsioonide liidule [liidu] finantsabi hinnangulise suuruse, järgides artiklis 103d sätestatud piiranguid.

4. [Liidu] finantsabi makstakse rakenduskavaga hõlmatud kavade raames tehtud kulutuste alusel. Samade kavade puhul võib teha ettemakseid, juhul kui esitatakse garantii või tagatis.

5. Tootjaorganisatsioon teatab liikmesriigile eelmise aasta kulude lõpliku summa koos vajalike tõendavate dokumentidega, et talle saaks teha [liidu] finantsabi lõppmakse.

[…]“

8 Määruse nr 1234/2007 II osa II jaotise „[turustamist ja tootmist käsitlevad eeskirjad“ II peatükk puudutab „[t]ootjaorganisatsioon[e], tootmisharudevahelis[i] organisatsioon[e], ettevõtjate organisatsioon[e]“. Määruse selles peatükis asuv artikkel 122 „Tootjaorganisatsioonid“ sätestab:

„Liikmesriigid tunnustavad tootjaorganisatsioone, mis:

[…]

c) järgivad konkreetset eesmärki, mis võib hõlmata (puu- ja köögiviljasektoriga seoses peab hõlmama) eelkõige ühte või enamat järgmistest eesmärkidest:
   i) tagamine, et tootmine kavandataks ja kohandataks vastavalt nõudmisele, eriti kvaliteedi ja kvantiteedi osas;
   ii) tarnete koondamine ja liikmete toodete turustamine;
   iii) tootmiskulude optimeerimine ja omahindade tasakaalustamine.“

9 Määruse nr 1234/2007 I lisa on pealkirjastatud järgmiselt „Artikli 1 lõikes 1 osutatud toodete loetelu“. Nimetatud lisa IX osas, mis käsitleb puu- ja köögivilju, on täpsustatud, et nimetatud määrus hõlmab eelkõige neid puu- ja köögivilju, mis kuuluvad CN-koodi ex 0709 alla ning on määratletud kui „[m]uu köögivili, värske või jahutatud, v.a [teatavat liiki paprika, oliivid ja mais]“. Nimetatud lisa X osas, mis käsitleb töödeldud puu- ja köögiviljasaadusi, on märgitud, et see määrus hõlmab eelkõige neid töödeldud puu- ja köögiviljasaadusi, mis kuuluvad CN-koodi ex 0710 alla kui „[k]ülmutatud köögivili, toores või eelnevalt aurutatud või keedetud, v.a [teatavat liiki paprika, oliivid ja mais]“.

10 Määrus nr 1234/2007 tunnistati alates 1. jaanuarist 2014 kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta määrusega (EL) nr 1308/2013, millega kehtestatakse põllumajandustoodete ühine turukorraldus ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EMÜ) nr 922/72, (EMÜ) nr 234/79, (EÜ) nr 1037/2001 ja (EÜ) nr 1234/2007 (ELT 2013, L 347, lk 671). Samas rakendatakse enne 1. jaanuari 2014 vastu võetud mitmeaastaste programmide puhul vastavalt määruse nr 1308/2013 artikli 231 lõikele 2 jätkuvalt kuni nende lõppemiseni nõukogu määruse nr 1234/2007 asjaomaseid sätteid.

Määrus nr 1580/2007

11 Määruse nr 1580/2007 artikkel 21 sisaldab mõisteid. Artikli 1 lõige 1 sätestab:

Käesolevas jaotises [III, mis puudutab tootjaorganisatsioone,] kasutatakse järgmisi mõisteid:

[…]

i) „esmatöötlemine“ – puu- ja köögiviljatoote töötlemine muuks [EL toimimise] lepingu I lisas loetletud tooteks. Värskete toodete puhastamist, lõikamist, koorimist, kuivatamist ja pakkimist turustamise eesmärgil ei käsitata esmatöötlemisena;

[…]“

12 III jaotise II peatükk kannab pealkirja „Rakendusfondid ja -kavad“. II peatüki 1. jagu, kuhu kuuluvad määruse artiklid 52 ja 53, puudutab „[t]urustatud toodangu väärtus[t]“. Artikkel 52 „Arvutamise alus“ näeb ette:

„1. Käesoleva peatüki kohaldamise eesmärgil arvutatakse turustatud toodangu väärtus tootjaorganisatsiooni puhul tootjaorganisatsioonide liikmete toodangu põhjal, mille suhtes on tootjaorganisatsiooni tunnustatud.

[…]

6. Turustatud toodangu eest esitatakse arve „tootjaorganisatsioonijärgse“ seisuga:

a) vajaduse korral pakendatud, valmistatud või esmatöödeldud tootena;

[…]“

13 Määruse nr 1580/2007 artiklit 52 muudeti komisjoni 30. juuli 2010. aasta määrusega (EL) nr 687/2010 (ELT 2010, L 199, lk 12), mis jõustus 7. augustil 2010 ning millega loodi uus turustatud toodangu väärtuse arvutamissüsteem. See uus arvutussüsteem võeti üle rakendusmääruse nr 543/2011 artikliga 50.

14 Määruse nr 1580/2007 II peatüki 3. jagu, milles asuvad määruse artiklid 57–68, puudutab rakenduskavasid. Nimetatud määruse artikli 61 „Rakenduskavade sisu ja abikõlblikud kulud“ lõike 3 kolmas lõik täpsustab, et „[t]ootjaorganisatsiooni liikmete üksikute põllumajandusettevõtetega seotud investeeringuid või tegevusi võib rakendada, kui need toetavad rakenduskava eesmärke[, et k]ui liikmesriik lahkub tootjaorganisatsioonist tagavad liikmesriigid, et investeering või selle jääkväärtus saadakse tagasi, välja arvatud juhul, kui liikmesriik näeb ette teisiti“ ja selle artikli neljas lõik täpsustab, et „[r]akenduskavad ei või sisaldada VIII lisas loetletud tegevusi ega kulusid“. Nimetatud VIII lisa punkt 22 puudutab „[i]nvesteeringu[i]d või sarnast liiki tegevus[i], mida ei viida läbi […] tootjaorganisatsiooni, tootjaorganisatsioonide liidu [või] tütarettevõtte ettevõtetes […]“.

15 Määruse nr 1580/2007 artiklid 65 ja 66 kannavad vastavalt pealkirju „Otsus“ ja „Järgmiste aastate rakenduskavade muudatused“. Nende artiklite sätted võeti sisuliselt ilma muudatusteta üle rakendusmääruse nr 543/2011 artiklitesse 64 ja 65.

16 II peatüki 4. jaos „Abi“ asuvad määruse nr 1580/2007 artiklid 69–73. Nimetatud määruse artikli 69, mis puudutab kinnitatud abisummat, sätted ja artikli 70 „Taotlused“ sätted võeti sisuliselt ilma muudatuseta üle rakendusmääruse nr 543/2011 artiklitesse 68 ja 69.

17 Määrus nr 1580/2007 tunnistati kehtetuks rakendusmäärusega nr 543/2011, mis jõustus 22. juunil 2011, ning viiteid kehtetuks tunnistatud määrusele käsitatakse viidetena rakendusmäärusele nr 543/2011.

Rakendusmäärus nr 543/2011

18 Rakendusmääruse nr 543/2011 põhjenduses 42 on märgitud:

„Et vältida investeeringu kasuliku ea jooksul organisatsiooniga suhted katkestanud eraõigusliku poole põhjendamatut rikastumist, tuleks üksikutesse põllumajandusettevõtetesse investeerimise suhtes kehtestada sätted, mis võimaldavad organisatsioonil investeeringu jääkväärtuse tagasi nõuda, olenemata sellest, kas investeeringu omanik on liige või organisatsioon.“

19 Rakendusmääruse nr 543/2011 III jaotise II peatükk puudutab rakendusfonde ja rakenduskavasid. Selle peatüki 1. jaos „Turustatud toodangu väärtus“ asuvad nimetatud määruse artiklid 50 ja 51. Artikkel 50 pealkirjaga „Arvutamise alus“ sätestab:

„1. Tootjaorganisatsiooni turustatud toodangu väärtust arvutatakse tootjaorganisatsiooni enda ja selle tootjaliikmete toodangu alusel ning üksnes selliste puu- ja köögiviljade toodangu põhjal, mille suhtes tootjaorganisatsiooni on tunnustatud. […]

[…]

3. Turustatud toodangu väärtus ei hõlma töödeldud puu- ja köögivilja väärtust või mis tahes muu kui puu- ja köögiviljasektori toote väärtust.

Töötlemiseks ette nähtud sellise puu- ja köögivilja turustatud toodangu väärtus, mida on töödeldud üheks määruse [nr 1234/2007] I lisa X osas loetletud töödeldud puu- ja köögiviljaks või käesolevas artiklis osutatud ja käesoleva määruse VI lisas kirjeldatud mis tahes muuks töödeldud tooteks, mida on ise või allhanke teel töödelnud […] tootjaorganisatsioon või tootjaorganisatsioonide liit või nende tootjaliikmed […], arvutatakse kõnealuste töödeldud toodete kaubaarvele märgitud väärtuse suhtes protsentides väljendatud kindlat määra kohaldades. Kindel määr on:

[…]

d) 62% külmutatud puu- ja köögivilja puhul;

[…]“

20 Rakendusmääruse nr 543/2011 artikkel 51 puudutab võrdlusperioodi. See artikkel sätestab:

„1. Määruse [nr 1234/2007] artikli 103d lõikes 2 osutatud abi aastane ülemmäär arvutatakse liikmesriikide määratava 12-kuulise võrdlusperioodi jooksul turustatud toodangu väärtuse alusel igal aastal.

[…]

7. Erandina lõi[k]est 1 […] arvutatakse võrdlusperioodi turustatud toodangu väärtus kõnealusel võrdlusperioodil kohaldatavate õigusaktide alusel.

20. jaanuariks 2010 heakskiidetud rakenduskavade puhul tuleks turustatud toodangu väärtus aastate kohta kuni 2007. aastani arvutada siiski võrdlusperioodil kohaldatavate õigusaktide alusel, kusjuures turustatud toodangu väärtus aastate kohta alates 2008. aastast arvutatakse 2008. aastal kehtinud õigusaktide alusel.

Pärast 20. jaanuari 2010 heakskiidetud rakenduskavade puhul arvutatakse turustatud toodangu väärtus aastate kohta alates 2008. aastast selliste õigusaktide alusel, mida kohaldati sel ajal, kui rakenduskavad heaks kiideti.“

21 Rakendusmääruse nr 543/2011 III jaotise II peatüki 3. jagu puudutab rakenduskavasid ja sisaldab artikleid 55–67. Määruse artikkel 60, mis puudutab rakenduskavade kohaseid abikõlblikke tegevusi, näeb ette:

„1. Rakenduskavad ei või sisaldada IX lisas loetletud tegevusi ega kulusid.

[…]

6. Tootjaorganisatsiooni või tootjaorganisatsioonide liitude tootjaliikmete üksikute põllumajandusettevõtete ja/või tööruumidega seotud investeeringuid või tegevusi võib rakendada (sh tootjaorganisatsioonide või tootjaorganisatsioonide liitude liikmete allhangetena osutatavad tegevused), kui need toetavad rakenduskava eesmärke. Kui tootjaliige lahkub tootjaorganisatsioonist, tagavad liikmesriigid, et investeering või selle jääkväärtus saadakse tagasi. […]

7. Puu- ja köögivilja töödeldud puu- ja köögiviljaks töötlemisega seotud investeeringud ja tegevused võivad olla abikõlblikud, kui selliste investeeringute ja tegevuste puhul järgitakse määruse [nr 1234/2007] artikli 103c lõikes 1 osutatud eesmärke, sh kõnealuse määruse artikli 122 esimese lõigu punktis c osutatud eesmärke, ning tingimusel, et need on määratletud kõnealuse määruse [nr 1234/2007] artikli 103f lõikes 2 osutatud riiklikus strateegias."

22 Rakendusmääruse nr 543/2011 artikkel 64 „Otsus", mis kordab sisuliselt ilma muudatusteta määruse nr 1580/2007 artiklit 65, sätestab:

„1. Vajaduse korral liikmesriigi pädev asutus:

a) kiidab heaks rakendusfondide suuruse ja rakenduskavad, mis vastavad määruse [nr 1234/2007] ning käesoleva peatüki nõuetele;

b) kiidab rakenduskavad heaks, kui tootjaorganisatsioon nõustub teatavate muudatustega või

c) lükkab rakenduskavad või selle osad tagasi.

2. Liikmesriigi pädev asutus teeb rakenduskavade ja -fondidega seotud otsused nende esitamise aasta 15. detsembriks.

Liikmesriigid teatavad tootjaorganisatsioonidele oma otsuse 15. detsembriks.

Nõuetekohaselt põhjendatud kaalutlustel võib liikmesriigi pädev asutus võtta rakenduskavasid ja -fonde käsitleva otsuse vastu taotluse esitamise kuupäevale järgnevaks 20. jaanuariks. Heakskiitvas otsuses võib sätestada, et kulud on abikõlblikud alates taotluse esitamisele järgneva aasta 1. jaanuarist."

23 Määruse artikkel 65 „Järgmiste aastate rakenduskavade muudatused" kordab sisuliselt ilma muudatusteta määruse nr 1580/2007 artikli 66 sõnastust. See artikkel sätestab:

„1. Tootjaorganisatsioonid võivad taotleda muudatuste (sh rakenduskavade kestus) tegemist järgmise aasta 1. jaanuarist kohaldatavatesse rakenduskavadesse hiljemalt 15. septembriks.

[…]

3. Liikmesriigi pädev asutus teeb otsused rakenduskavade muudatustaotluste kohta hiljemalt taotluse esitamise aasta 15. detsembriks.

Nõuetekohaselt põhjendatud kaalutlustel võib liikmesriigi pädev asutus võtta rakenduskavasid ja -fonde käsitleva otsuse vastu taotluse esitamise aastale järgnevaks 20. jaanuariks. Heakskiitvas otsuses võib sätestada, et kulud on abikõlblikud alates taotluse esitamisele järgneva aasta 1. jaanuarist."

24 Rakendusmääruse nr 543/2011 II peatüki 4. jagu, milles asuvad määruse artiklid 68–72, puudutab abi. Nimetatud määruse selle jao artikkel 68 „Kinnitatud abisumma", mis kordab määruse nr 1580/2007 artikli 69 sõnastust, näeb ette:

„1. Liikmesriigid teatavad abi taotlemise aastale eelneva aasta 15. detsembriks tootjaorganisatsioonidele ja tootjaorganisatsioonide liitudele kinnitatud abisumma, mis on nõutud määruse [nr 1234/2007] artikli 103 g lõikega 3.

2. Kui kohaldatakse artikli 64 lõike 2 kolmandat lõiku või artikli 65 lõike 3 teist lõiku, teatavad liikmesriigid kinnitatud abisumma hiljemalt abi taotlemise aasta 20. jaanuariks."

25 Rakendusmääruse nr 543/2011 artikkel 69 „Abitaotlused“, mis vastab määruse nr 1580/2007 artiklile 70, sätestab:

„1. Tootjaorganisatsioonid esitavad liikmesriigi pädevale asutusele abi või selle jääksumma taotluse iga rakenduskava jaoks, mille jaoks abi taotletakse, hiljemalt selle aasta 15. veebruariks, mis järgneb abi taotlemise aastale.

2. Toetusetaotlustele lisatakse täiendavad dokumendid, milles on esitatud:

[…]

b) turustatud toodangu väärtus;

[…]“

26 Rakendusmääruse nr 543/2011 artikkel 70 „Toetuse maksmine“ näeb ette, et „[l]iikmesriigid maksavad toetuse välja kava rakendamise aastale järgneva aasta 15. oktoobriks.“

27 Rakendusmääruse nr 543/2011 IX lisas on loetletud selle määruse artikli 60 lõikes 1 viidatud rakenduskava tingimustele mittevastavad tegevused ja kulud. Nimetatud lisa punktis 23 on nimetatud „[i]nvesteeringud või sarnast liiki tegevused, mida ei teostata tootjaorganisatsiooni, tootjaorganisatsioonide liidu või nende tootjaliikmete või […] tütarettevõtjate põllumajanduslikes majapidamistes ja/või tööruumides“.

Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimused

28 ETG on määruse nr 1234/2007 tähenduses tootjaorganisatsioon. Ta esitas 15. septembri 2009. aasta, 19. detsembri 2009. aasta ja 14. jaanuari 2010. aasta kirjadega Bundesminister für Land- und Forstwirtschaft, Umwelt und Wasserwirtschaf'ile (föderaalne põllumajandus-, metsandus-, keskkonna- ja veemajandusminister) (edaspidi „Austria pädev asutus“) taotluse saada aastateks rakenduskava 2010–2014 raames toetust.

29 Tegevuste hulgas, millele toetust taotleti, oli ka soetada spinati töötlusliin, mille abil töötatakse värskelt koristatud spinat ümber sügavkülmutatud spinatiks. See ETG soetatud töötlusliin oli paigaldatud need ETG toodete töötlemise ja turustamisega tegeleva lepingupartneri Ardo Austria Frost GmbH (edaspidi „Ardo“) territooriumile. Seadme käitamine pidi toimuma ETG „järelevalve all ja vastutusel“ ning ETG sõnade kohaselt oli „Ardo andnud“ kõneluse töötlusliini jaoks vajaliku maa „ETG käsutusse [töötlusliini moodustavate] seadmete paigaldamiseks ja käitamiseks sõlmitud laenulepingu alusel“.

30 Austria pädev asutus kiitis selle rakenduskava oma 19. jaanuari 2010. aasta kirjaga heaks. Bundesverwaltungsgericht (föderaalne halduskohus, Austria) täpsustab sellega seoses, et on selge, et kui see asutus leidis, et nimetatud investeering oli kõnealuse abi saamiseks kõlblik, siis oli talle teada, et töötlusliin ei asunud mitte ETG-le kuuluval maal, vaid Ardo maatükil. Nimetatud kohus täpsustab veel, et kõnealune rakenduskava põhines 2009. aasta arvandmete põhjal tehtud turustatud toodangu väärtuse arvutusel, et ETG asutati alles 2009. aastal ning et selle väärtuse arvutamisel oli arvesse võetud ka „töötlemiskulusid“, mille hulka spinati puhul arvestatakse „tükeldamine, pesemine, tükeldamine, kuivatamine, blanšeerimine […] [ja] külmutamine“.

31 Rakenduskavas lubati teha mitu muudatust. Konkreetsemalt muudeti 13. detsembri 2013. aasta kirjaga turustatud toodangu väärtuse arvutamisel kasutatavat võrdlusperioodi. Viide aastale 2009 asendati aastate 2009–2011 keskmisega, kusjuures võeti turustatud toodangu väärtuse puhul endiselt arvesse „töötlemiskulusid“.

32 AMA tõdes oma 12. oktoobri 2015. aasta otsuses, et investeering nimetud spinati töötlusliini soetamisse ei olnud rakendusmääruse nr 543/2011 IX lisa punktis 23 sätestatud mittevastavuskriteeriumi kohaselt abikõlblik, keeldus 2014. aasta kohta selle investeeringuga seoses taotletud abi maksmast ja tegi ETG-le ettekirjutuse sellega seoses juba saadud abi tagasi maksta. ETG esitas selle otsuse peale Bundesverwaltungsgericht'ile (föderaalne halduskohus, Austria) kaebuse.

33 Eelotsusetaotluse esitanud kohus märgib kõigepealt, et ta kahtleb, millist õigust kohaldada, ühelt poolt kõnealuse töötlusliini soetamise kulude abikõlblikkuse kindlaksmääramisel ja teiselt poolt turustatud toodangu väärtuse arvutamisel. Kuigi kulude abikõlblikkuse küsimus kuulub tema hinnangul rakendusmääruse nr 543/2011 kohaldamisalasse, tekib tal siiski küsimus, kas eespool nimetatud 13. detsembri 2013. aasta kirjaga 19. jaanuaril 2010 heaks kiidetud rakenduskavva tehtud muudatuse tõttu tuleb turustatud toodangu väärtuse arvutamisel kasutada uut, rakendusmääruses nr 543/2011 ette nähtud meetodit.

34 Sisuliselt tekib eelotsusetaotluse esitanud kohtul esiteks küsimus, millised võimalikud tagajärjed on 2014. aasta kohta antava abi summale Austria ametiasutuste erinevatel kirjadel – nimelt sellel, millega kiideti rakenduskava heaks, sellel, millega kiideti heaks selle kava muudatus, ja sellel, millega tehti ETG-le teatavaks heaks kiidetud abi summa. Täpsemalt tekib tal küsimus, kas tal tuleb pidada nendes kirjades toodud turustatud toodangu väärtust siduvaks asjaoluks, mida ta ei või tema menetluses oleva kaebuse lahendamisel kontrollida.

35 Ta märgib sellega seoses, et Austria õiguse kohaselt on ta pädev omal algatusel lahendama tema menetluses oleva vaidlustatud otsuse ebaseaduslikkuse küsimust isegi teesi alusel, mida ETG pole esitanud ning isegi siis, kui menetluse tulemus oleks selle äriühingu jaoks ebasoodne. Siiski ei või ta omal algatusel seda teha, kui seda küsimust on juba käsitletud varasemas kohtuotsuses, mis on jõustunud.

36 Teiseks väljendab eelotsusetaotluse esitanud kohus oma kahtlusi turustatud toodangu väärtuse arvutuse kehtivuse osas nii juhul, kui seda arvutust reguleerib rakendusmäärus nr 543/2011, kui ka juhul, kui seda reguleerib määrus nr 1580/2007.

37 Kolmandaks tekib eelotsusetaotluse esitanud kohtul küsimus, kas puu- ja köögiviljade töötlemisega seonduvad tegevused võivad puu- ja köögiviljasektori tunnustatud tootjaorganisatsiooni rakenduskava raames olla liidu abi esemeks, ja kui see on nii, siis millistel tingimustel.

38 Neljandaks tekib sellel kohtul küsimus rakendusmääruse nr 543/2011 IX lisa punktis 23 ette nähtud mittevastavuskriteeriumi ulatusest, eriti kui arvestada selle punkti erinevaid keeleversioone. Ta väidab, et ETG-le keelduti töötlusliini soetamiseks abi andmast põhjusel, et „see investeering kujutas endast meedet, mis oli rakendatud kolmandale isikule kuuluval maal". Kui aga punkti 23 tõlgendada nii, et sellega on täiesti keelatud abi andmine kolmandatele isikutele kuuluval maal tehtud investeeringute puhul, see tähendab ilma et taotleja võiks igal üksikul juhul tõendada, et on majanduslikke õiguspäraseid põhjusi investeerida kolmandale isikule kuuluval maal asuvatesse seadmetesse, siis võib see tema hinnangul olla kehtetu.

39 Viiendaks tekib sel kohtul küsimus – juhuks, kui Euroopa Kohus tõlgendab nimetatud punkti 23 kui „absoluutset mittevastavuskriteeriumi" kolmandatele isikutele kuuluval maal tehtud investeeringute puhul –, kas ETG võib siiski tugineda õiguspärase ootuse kaitse põhimõttele, kuna kohtu hinnangul olid Austria ametiasutused alati teadlikud sellest, et ETG paigaldas kõnealuse töötlusliini Ardole kuuluvale maale ning nad kiitsid asjaomase rakenduskava heaks teadlikult.

40 Kuuendaks ja viimaseks märgib eelotsusetaotluse esitanud kohus, et kui Euroopa Kohus tõlgendab kõnealuseid sätteid ETG suhtes ebasoodsalt ja/või tunnistab mõned neist kehtetuks, siis võib Euroopa Kohtul olla vaja lahendada ETG taotlus, milles palutakse kohtuotsuse tagajärgi ajaliselt piirata. Ta märgib sellega seoses, et tal tekib küsimus, kuidas vastata ETG õiguskindluse põhimõttel tuginevatele

argumentidele, millega ta vaidlustab abi tagasimaksmise nõude või mille alusel nõuab lepingulistest kohustustest tulenevate summade tasumist, juhul kui Euroopa Kohus ei piira oma otsuse tagajärgi ajas või piirab neid nii, et see ei hõlma ETG-d.

41 Neil asjaoludel otsustas Bundesverwaltungsgericht (föderaalne halduskohus, Austria) menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmised eelotsuse küsimused:

„1. a) Kas määruse [nr 1580/2007] artiklite 65, 66 ja 69 ning (alates 22. juunist 2011) [rakendusmääruse nr 543/2011] artiklite 64, 65 ja 68 kohaselt on nõutav, et otsust, millega kiidetakse heaks rakenduskava ja abisummade suurus või selle otsuse muudatust ning otsust „kinnitatud abisumma“ kohta ei avaldataks pelgalt teatisena, vaid vormiliselt (vähemalt esialgu) siduva otsusena, mida taotleja saaks vaidlustada juba ennetavalt, see tähendab olenemata sellest, kas vaidlustatakse lõplik otsus (vastavalt määruse (EÜ) nr 1580/2007 artiklile 70 või määruse (EL) nr 543/2011 artiklile 69), mis puudutab (lõplikult arvutatud) abitaotlust?

b) Kas [esimese küsimuse punktis a] viidatud liidu õigusnorme tuleb tõlgendada nii, et kõnealuste otsuste vastuvõtmisel tuleb (otsuse õiguslikult siduvas osas) ka turustatud toodangu väärtus siduvalt kindlaks määrata?

c) Kas liidu õigust, eelkõige [rakendusmääruse nr 543/2011] artikleid 69 ja 70 tuleb tõlgendada nii, et need takistavad kohut, kes peab lahendama kaebuse haldusasutuse otsuse peale, millega tehti rakenduskava teatud aastamaksega seoses lõplik otsus taotluse kohta maksta finantsabi rakenduskava raames vastavalt [määruse nr 1234/2007] artikli 103g lõikele 5, arvestades juba jõustunud otsust, millega kiidetakse heaks rakenduskava ja abisummade suurus ning otsust „kinnitatud abisumma“ kohta kontrollimast turustatud toodangu väärtuse kui abi ülemmäära aluse arvutamise õiguspärasust?

d) Juhul kui [esimese küsimus punktidele a, b või c] vastatakse eitavalt, siis kas [määrust nr 1234/2007], eelkõige selle I lisa IX osa („Puu- ja köögiviljad“, eelkõige „CN-kood ex 0709 – […] Muu köögivili, värsked või jahutatud […]“) ja X osa („Töödeldud puu- ja köögiviljasaadused“, „CN-kood ex 0710 […] Külmutatud köögivili, […]“) tuleb tõlgendada nii, et köögiviljasaadusi, mis saadakse lõppsaadusena pärast kõiki saagikoristusjärgseid protsesse, mis koosnevad puhastamisest, tükeldamisest, blanšeerimisest ja külmutamisest, ei tule klassifitseerida toodetena I lisa IX osa tähenduses, vaid toodetena I lisa X osa tähenduses?

e) Juhul kui [esimese küsimuse punktile d] vastatakse jaatavalt, siis kas [määruse nr 1234/2007] artikli 103d lõikes 2 kasutatud mõistet „turustatud toodangu väärtus“ tuleb tõlgendada nii, et selle väärtuse arvutamisel tuleb kindlaks teha ainult toodangu väärtus, millest on siiski maha arvatud töötlemisetapis tekkinud väärtus, st väärtus, mis on tekkinud protsessi käigus, mis seisneb koristatud, puhastatud, tükeldatud ja blanšeeritud köögivilja töötlemises sügavkülmutatud köögiviljaks?

f) Kas [rakendusmääruse nr 543/2011] artikli 51 lõiget 7 tuleb tõlgendada nii, et tootjaorganisatsioon, kes on esitanud 2010.–2014. aasta kohta rakenduskava, mis kiideti heaks enne 20. jaanuari 2010, kuid heakskiitvat otsust muudeti hiljem (13. detsembril 2013) nii, et kõnealuse rakenduskava puhul kehtestati turustatud toodangu väärtuse teistsugune arvutusmeetod, saab seoses turustatud toodangu väärtuse arvutamise korraga pärast rakenduskava kõnealust muutmist (seega 2014. aasta eest makstava abi puhul) endiselt tugineda „2008. aastal kehtinud õigusnormidele“?

g) Juhul kui [esimese küsimuse punktidele e ja f] vastatakse jaatavalt, siis kas [määruse nr 1580/2007] artikli 52 lõike 6 punkt a ja artikli 21 lõike 1 punkt i on kehtetud, kuna nimetatud sätete alusel võetakse turustatud toodangu väärtuse arvutamisel arvesse koristatud köögivilja töötlemisetappe, mille käigus töödeldakse kõnealune köögivili „muuks EÜ asutamislepingu I lisas nimetatud tooteks“?

h) Juhul kui [esimese küsimuse punktile f] vastatakse eitavalt (ja olenemata vastusest muudele küsimustele), siis kas [rakendusmääruse nr 543/2011] artikli 50 lõike 3 punkt d on kehtetu?

2. a) Kas [määruse nr 1234/2007] artiklit 103c tuleb tõlgendada nii, et „puu- ja köögiviljasektori rakenduskava“ raames on lubatud toetada ainult nende toodete tootmist, mida saab kvalifitseerida toodeteks [selle määruse] I lisa IX osa tähenduses, kuid mitte investeeringuid, mida tehakse selliste toodete töötlemisse?
   b) Juhul kui [teise küsimusele punktile a] vastatakse eitavalt, siis millistel tingimustel ja millises ulatuses on vastavalt [määruse nr 1234/2007] artiklile 103c lubatud toetada investeeringuid toodete töötlemisse?
   c) Kas [rakendusmääruse nr 543/2011] artikli 60 lõige 7 on kehtetu?

3. a) Kas [rakendusmääruse nr 543/2011] IX lisa punkti 23 tuleb tõlgendada nii, et abi andmine on välistatud juba seetõttu, et investeeringuid tehakse kolmandatele isikutele kuuluval maatükil asuvas ettevõttes?
   b) Juhul kui [kolmanda küsimuse punktile a] vastatakse jaatavalt, siis kas [rakendusmääruse nr 543/2011] IX lisa punkt 23 on kehtetu?
   c) Juhul kui {kolmanda küsimuse punktile a] vastatakse jaatavalt ja [kolmanda küsimuse punktile b] eitavalt, siis kas [rakendusmääruse nr 543/2011] IX lisa punkt 23 kujutab endast selget ja üheti mõistetavat sätet niivõrd, kuivõrd ettevõtja õiguspärane ootus selle suhtes, et toetatakse tegevusi, mida on tehtud kolmandale isikule kuuluval maatükil, kuid mis kuuluvad ettevõtja ettevõtte juurde, ei ole kaitstud hoolimata sellest, et asjaolusid teadnud siseriiklikud ametiasutused olid andnud sellele kinnituse või selle heaks kiitnud?

4. Kas asjaolu, et Euroopa Kohus ei piira asjaomase isiku kasuks sellise kohtuotsuse tagajärgi (ELTL artikli 264 teine lõik), mis toob liidu õiguse uuel viisil tõlgendamise või seni kehtivaks peetud liidu õigusakti kehtetuks tunnistamise tõttu asjaomase isiku jaoks kaasa õiguslikult negatiivse tagajärje, tingib selle, et asjaomasel isikul on keelatud tugineda siseriiklikus kohtus juhul, kui tema heausksus on tõendatud, oma erilisele olukorrale viidates õiguskindluse põhimõttele?“

Eelotsuse küsimuste analüüs

Kolmanda küsimuse alapunkt a

42 Oma kolmanda küsimuse punktiga a, mida tuleb käsitleda esimesena, palub eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt selgitada, kas rakendusmääruse nr 543/2011 IX lisa punkti 23 tuleb tõlgendada nii, et pelk asjaolu, et selle määruse artikli 60 lõikes 1 osutatud rakenduskava raames on tehtud investeeringud mitte asjaomasele tootjaorganisatsioonile, vaid kolmandale isikule kuuluval maatükil, kujutab endast nendest sätetest esimese kohaselt kriteeriumi, mis näitab, et selle tootjaorganisatsiooni poolt investeeringutena tehtud kulud ei vasta rakenduskava tingimustele.

43 Sellega seoses tuleb kõigepealt märkida, et eelotsusetaotluse esitanud kohtus on vaidlustatud AMA 12. oktoobri 2015. aasta otsus, mis käsitleb rakenduskava 2010–2014 raames 2014. aastaks abi jäägi maksmist, kuna see rakenduskava kiideti heaks 19. jaanuaril 2010 ehk enne rakendusmääruse nr 543/2011 vastuvõtmist. Samas tuleb tõdeda, et kuna üleminekusätted ei näe ette teisiti ning arvestades, et rakendusmääruse nr 543/2011 artikkel 149 tunnistab määruse nr 1580/2007 kehtetuks ja täpsustab, et viiteid viimati nimetatud määrusele käsitatakse viidetena rakendusmäärusele nr 543/2011, siis reguleerivad 2014. aasta kohta abi saamiseks toimunud tegevuse ja tehtud kulude tingimustele vastavust siiski rakendusmääruse nr 543/2011 sätted.

44 Lisaks ei muudetud rakendusmääruse nr 543/2011 IX lisa punktiga 23 – mis, nagu selgub eelotsusetaotlusest ja Euroopa Kohtule esitatud toimikust, on säte, mille alusel tunnistati kõnealuse töötlusliini soetamine põhikohtuasjas käsitletava abi saamise tingimustele vastavaks ning millega asendati määruse nr 1580/2007 VIII lisa punkt 22 – viimati nimetatud sätet käesolevas kohtuasjas tähtsust omavate nüansside seisukohast.

45 Nimelt nägi määruse nr 1580/2007 VIII lisa punkt 22 ette, et rakenduskava tingimustele ei vasta investeeringud või sarnast liiki tegevused, mida ei ole „läbi viidud“ eelkõige tootjaorganisatsioonide „ettevõtetes“, samas kui rakendusmääruse nr 543/2011 IX lisa punkt 23 viitab mitte ainult selle organisatsiooni ettevõtetele, vaid ka „tööruumidele“. Järelikult, kui investeering kuulub selles punktis 23 ette nähtud mittevastavuskriteeriumi kohaldamisalasse, siis kuulus see tingimata ka samaväärse kriteeriumi kohaldamisalasse, mis oli ette nähtud nimetatud punktis 22.

46 Mis puutub küsitud tõlgendusse, siis tuleb meenutada, et rakendusmääruse nr 543/2011 artikli 60 lõige 1 näeb ette, et rakenduskavad ei või sisaldada selle määruse IX lisas loetletud tegevusi ega kulusid. IX lisa punktis 23 on rakenduskava tingimustele mittevastavate tegevuste ja kulude seas loetletud „[i]nvesteeringud või sarnast liiki tegevused, mida ei viida läbi tootjaorganisatsiooni, tootjaorganisatsioonide liidu või nende tootjaliikmete või tütarettevõtte ettevõtetes ja/või tööruumides [nimetatud määruse] artikli 50 lõikes 9 osutatud olukorras“.

47 Käesoleval juhul selgub eelotsusetaotlusest, et Ardu, kelle maatükile põhikohtuasjas käsitletav töötlusliin paigaldati, on põhikohtuasja tootjaorganisatsioonist kaebaja ETG suhtes kolmas isik. Neil tingimustel piisab esitatud küsimusele vastamiseks sellest, kui teha kindlaks, kas väljend „tootjaorganisatsiooni ettevõtetes ja/või tööruumides“ viitab vaid nendele ettevõtetele ja/või tööruumidele, mis on tootjaorganisatsiooni omandis või on teistsugune tõlgendus võimalik.

48 Nii liidu õiguse ühetaolise kohaldamise kui ka võrdsuse põhimõttega seonduvatest nõuetest tuleneb, et sellise liidu õigusnormi mõisteid, mis ei viita sõnaselgelt liikmesriikide õigusele õigusnormi tähenduse ning ulatuse kindlaksmääramiseks, tuleb tavaliselt kogu liidus tõlgendada autonoomselt ja ühetaoliselt (kohtuotsus, 21.12.2011, Ziolkowski ja Szeja, C-424/10 ja C-425/10, EU:C:2011:866, punkt 32 ja seal viidatud kohtupraktika).

49 Rakendusmäärus nr 543/2011 ei määratle, mida tuleb mõista „tootjaorganisatsiooni ettevõtetesse ja/või tööruumidesse“ tehtud investeeringute all ega viita nende mõistete tähenduse osas ka liikmesriikide õigusele. Järelikult tuleb kõnealust määrust kohaldades neid mõisteid käsitada kui liidu õiguse autonoomseid mõisteid, mida kõikides liikmesriikides tuleb tõlgendada ühetaoliselt.

50 Euroopa Kohtu väljakujunenud praktika kohaselt tuleb liidu õiguses määratlemata mõistete tähenduse ja ulatuse kindlaksmääramisel lähtuda nende tavakeele tähendusest, võttes arvesse mõistete kasutamise konteksti ja nende sätete eesmärke, mille osaks nad on (kohtuotsused, 10.3.2005, EasyCar, C-336/03, EU:C:2005:150, punkt 21, ning 3.9.2014, Deckmyn et Vrijheidsfonds, C-201/13, EU:C:2014:2132, punkt 19 ja seal viidatud kohtupraktika), ja välistades selle, et kahtluse korral käsitletakse sätte ühte keeleversiooni teistest versioonidest eraldiseisvana (vt selle kohta, kohtuotsused, 16.7.2009, Horvath, C-428/07, EU:C:2009:458, punkt 35 ja seal viidatud kohtupraktika, ning 11.6.2015, Pfeifer & Langen, C-51/14, EU:C:2015:380, punkt 34).

51 Käesoleval juhul ei võimalda kõnealuse väljendi tavakeele tähendus üksi jõuda kohe selle väljendi üheselt mõistetava tõlgenduseni. Nimelt võib see väljend tavakeeles ja erinevates keeleversioonides viidata asjaomase tootjaorganisatsiooni ettevõttele või tööruumile või viidata üldisemalt ettevõttele või tööruumile, mis on tootjaorganisatsiooni teatavat laadi kontrolli all.

52 Samas tuleneb kontekstist, millesse rakendusmääruse nr 543/2011 IX lisa punkt 23 asetub, ühelt poolt selgelt, et tootjaorganisatsiooni suhtes kolmanda isiku ettevõtetesse ja/või tööruumidesse tehtud investeeringute jaoks ei tohi rakenduskavaga ette nähtavat abi põhimõtteliselt isegi mitte osaliselt anda.

53 Selle määruse artikli 60 lõige 6 näeb nimelt ette, et kui investeeringuid tehakse tootjaorganisatsioonide ettevõtetesse ja/või tööruumidesse, siis tagavad liikmesriigid, et – välja arvatud nõuetekohaselt põhjendatud olukorrad – saadakse nende investeeringute jääkväärtus juhul, kui tootjaorganisatsiooni

liige organisatsioonist lahkub, tagasi. Samuti tuleneb nimetatud määruse põhjendusest 42, et selleks, et vältida investeeringu tootlusea jooksul organisatsiooniga suhted katkestanud eraõigusliku isiku alusetut rikastumist, peab sellel organisatsioonil olema võimalik investeeringu jääkväärtus tagasi nõuda.

54 Teiselt poolt näevad ka rakendusmääruse nr 543/2011 eesmärgid ette, et vaid liidu õiguse kohaselt tunnustatud tootjaorganisatsioonid võivad liidu finantsabi saada. Sellega seoses tuleb peale nimetatud määruse põhjenduse 42, mille sisu on ära toodud eelmises punktis, meenutada ka seda, et nimetatud määruses kehtestatakse määruse nr 1234/2007 rakenduseeskirjad puu- ja köögiviljasektori ning töödeldud puu- ja köögivilja sektori kohta. Viimati nimetatud määruse artiklist 103b tuleneb aga, et tootjaorganisatsioonide rakendusfondidest puu- ja köögiviljasektorisse finantseeringute tegemine, mida liit võib rahaliselt toetada, võib toimuda vaid selle määruse artikli 103g kohaselt liikmesriikides heaks kiidetud rakenduskavade raames.

55 Ilmselgelt on rakendusmääruse nr 543/2011 ülesehitusega, mida on kirjeldatud käesoleva kohtuotsuse punktides 52 ja 53, ja selle eesmärgiga vastuolus see, kui kõnelusest abist saavad kasu kolmandad isikud. Nii oleks see aga juhul, kui lubada, et selle abi jaoks on kõlblikud investeeringud, mille puhul ei ole tagatud, et neist saab kasu vaid asjaomane tootjaorganisatsioon.

56 Kuigi on tõsi, et pelk asjaolu, et tootjaorganisatsioon ei ole selle ettevõtte või tööruumi omanik, millesse investeering on tehtud, pole ilmtingimata põhimõtteliselt piisav selle kindlakstegemiseks, et pole tagatud, et investeering on tehtud vaid selle organisatsiooni kasuks, on selleks, et seda investeeringut võiks pidada rakendusmääruse nr 543/2011 artikli 60 lõike 1 kohaselt abikõlblikuks kuluks, siiski vaja, et kõnealune investeering oleks tehtud ettevõttesse või tööruumi, mis nii õiguslikult kui faktiliselt on nimetatud organisatsiooni ainukontrolli all, millest tulenevalt on selle investeeringu kasutamine kolmanda isiku poolt välistatud.

57 Rakendusmääruse nr 543/2011 IX lisa punkti 23, mis iseenesest viitab investeeringutele, mis on tehtud „tootjaorganisatsiooni ettevõttesse ja/või tööruumi“, tuleb järelikult tõlgendada nii, et see viitab investeeringutele, mis on tehtud ettevõtetesse või tööruumidesse, mis nii õiguslikult kui faktiliselt on asjaomase organisatsiooni ainukontrolli all, millest tulenevalt on selle investeeringu kasutamine kolmanda isiku poolt välistatud.

58 Nagu Euroopa Komisjon väidab, võimaldab vaid see tõlgendus kaitsta liidu finantshuve ning vältida puu- ja köögiviljasektori tootjaorganisatsioonide vahelisi konkurentsimoonutusi.

59 Antud juhul ilmneb eelotsusetaotlusest, et kuigi põhikohtuasjas käsitletava töötlusliini soetas ETG ja seda kasutatakse tema „järelevalve all ja vastutusel“, siis paigutati see Ardole kuuluvale maatükile, mille viimane „andis ETG käsutusse [töötlusliini moodustavate] seadmete paigaldamiseks ja käitamiseks sõlmitud laenulepingu alusel“. Seega ei näi asjaomane investeering olevat tehtud ettevõttesse või tööruumi, mis nii õiguslikult kui faktiliselt on ETG ainukontrolli all, millest tulenevalt oleks selle investeeringu kasutamine kolmanda isiku poolt välistatud. Seega ilmneb, et rakendusmääruse nr 543/2011 IX lisa punktis 23 ette nähtud mittevastavuskriteeriumi kohaldamine on põhjendatud.

60 Selles osas on oluline veel rõhutada, et selliste „majanduslike õiguspäraste põhjuste olemasolu“, millega saaks põhjendada, et põhikohtuasjas käsitletav investeering on tehtud sellisele kolmandale isikule kuuluvasse ettevõttesse ja/või tööruumi, kelle üle asjaomane tootjaorganisatsioon ei teosta ainukontrolli, ei võimalda mingil juhul asuda seisukohale, et mittevastavuskriteerium ei ole käesoleval juhul kohaldatav. Samuti on see nimetatud tootjaorganisatsiooni raamatupidamisega ja kõnealuse investeeringu väidetava „majandusliku seotusega“ ettevõttega sellest tulenevalt, et investeeringu ja nimetatud organisatsiooni vahel on „tegevusalane seos“. Niisugused põhjused ei võimalda sugugi tagada, et põhikohtuasjas käsitletavat investeeringut ei kasutata kolmanda isiku kasuks.

61 Eeltoodud kaalutlusi arvestades tuleb kolmanda küsimuse punktile a vastata, et rakendusmääruse nr 543/2011 IX lisa punkti 23, mis viitab investeeringutele, mis on tehtud „tootjaorganisatsiooni ettevõttesse ja/või tööruumi“, tuleb tõlgendada nii, et:

– pelk asjaolu, et selle määruse artikli 60 lõikes 1 osutatud rakenduskava raames on tehtud investeeringud mitte asjaomasele tootjaorganisatsioonile, vaid kolmandale isikule kuuluval maatükil, ei kujuta endast nendest sätetest esimese kohaselt põhimõtteliselt kriteeriumi, mis näitab, et selle tootjaorganisatsiooni poolt investeeringutena tehtud kulud ei vasta ühele rakenduskava tingimusele;

– IX lisa punkt 23 viitab investeeringutele, mis on tehtud ettevõtetesse või tööruumidesse, mis nii õiguslikult kui faktiliselt on nimetatud tootjaorganisatsiooni ainukontrolli all, millest tulenevalt oleks selle investeeringu kasutamine kolmanda isiku poolt välistatud.

Kolmanda küsimuse punkt b

62 Nagu ilmneb eelotsusetaotluse esitanud kohtu selgitustest, mille ta oma taotluses esitas, on kolmanda küsimuse punkt b esitatud vaid juhuks, kui rakendusmääruse nr 543/2011 IX lisa punkti 23 tuleb tõlgendada nii, et pelk asjaolu, et põhikohtuasjas käsitletav tootjaorganisatsioon ei ole selle maatüki omanik, millele asub ettevõte, millesse on tehtud selle määruse artikli 60 lõikes 1 osutatud rakenduskava raames investeering, kujutab endast nendest sätetest esimese kohaselt kriteeriumi, mis näitab, et selle tootjaorganisatsiooni poolt investeeringutena tehtud kulud ei vasta ühele rakenduskava tingimusele.

63 Kolmanda küsimuse punktile a antud vastusest selgub, et sellise tõlgendusega ei saa nõustuda. Seetõttu ei ole kolmanda küsimuse punktile b vaja vastata.

Kolmanda küsimuse punkt c

64 Kolmanda küsimuse punkt c on esitatud juhuks, kui rakendusmääruse nr 543/2011 IX lisa punkti 23 tuleb tõlgendada nii, et pelk asjaolu, et põhikohtuasjas käsitletav tootjaorganisatsioon ei ole selle maatüki omanik, millel asub ettevõte, millesse on tehtud selle määruse artikli 60 lõikes 1 osutatud rakenduskava raames investeering, kujutab endast nendest sätetest esimese kohaselt kriteeriumi, mis näitab, et selle tootjaorganisatsiooni poolt investeeringutena tehtud kulud ei vasta ühele rakenduskava tingimusele.

65 Nagu käesoleva kohtuotsuse punktis 63 juba sai tõdetud, ei saa selle tõlgendusega nõustuda. Samas palub eelotsusetaotluse esitanud kohus kolmanda küsimuse punktiga c tegelikult selgitada, kas sellistel asjaoludel nagu põhikohtuasjas võib ETG tugineda selle abi seaduslikkuse osas õiguspärase ootuse kaitse põhimõttele, mis talle kõnealuse investeeringu jaoks anti või lubati anda. Kuid nagu käesoleva kohtuotsuse punktis 59 sai selgitatud, siis ilmneb, et rakendusmääruse nr 543/2011 IX lisa punktis 23 ette nähtud mittevastavuskriteeriumi kohaldamine on selle investeeringu puhul põhjendatud, kuigi mitte sel põhjusel, mida eelotsusetaotluse esitanud kohus silmas pidas. Järelikult on kolmanda küsimuse punkt c asjakohane ja sellele tuleb vastata.

66 Nimetatud küsimusega palub eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt selgitada, kas õiguspärase ootuse kaitse põhimõtet tuleb tõlgendada nii, et sellega on vastuolus see, kui niisugustel asjaoludel nagu põhikohtuasjas keeldub liikmesriigi pädev asutus ühelt poolt selle finantsabi jäägi väljamaksmisest, mida tootjaorganisatsioon oli taotlenud investeeringuks, mis lõpuks tunnistati rakendusmääruse nr 543/2011 IX lisa punkti 23 alusel abikõlbmatuks, ja teiselt poolt nõuab see asutus tootjaorganisatsioonilt kõnealuse investeeringu jaoks juba antud abi tagasimaksmist.

67 Põhikohtuasja asjaolusid iseloomustab tõik, et kui Austria pädev asutus kiitis kõnealuse rakenduskava heaks ja leidis niisiis, et põhikohtuasjas käsitletava töötlusliini soetamiseks mõeldud investeering on *a priori* abikõlblik, ning kui ta tegi selle investeeringuga seoses esimesed osamaksed, siis oli see asutus täielikult teadlik asjaoludest, millistel see töötlusliin pidi paigaldatama ja käitatama.

68 Sellega seoses tuleb meenutada, et liikmesriigi poolne kaalutlusõiguse kasutamine seoses võimalusega, kas nõuda aluselt või ebaseaduslikult antud liidu finantsabi tagasi või mitte, on vastuolus ühise põllumajanduspoliitika raames liikmesriikide ametiasutustele pandud kohustusega aluselt või ebaseaduslikult antud finantsabi tagasi nõuda (vt selle kohta eelkõige kohustus, 21.9.1983, Deutsche Milchkontor jt, 205/82–215/82, EU:C:1983:233, punkt 22).

69 Euroopa Kohtu väljakujunenud praktika kohaselt ei saa liidu õigusakti konkreetse sätte vaidlustamisel tugineda õiguspärase ootuse kaitse põhimõttele ja liidu õigust kohaldama kohustatud liikmesriigi ametiasutuse tegevus, mis on sellega vastuolus, ei saa olla ettevõtja jaoks alus õiguspärasele ootusele olla koheldud viisil, mis on liidu õigusega vastuolus (kohtuotsused, 1.4.1993, Lageder jt, C-31/91–C-44/91, EU:C:1993:132, punkt 35, ja 20.6.2013, Agroferm, C-568/11, EU:C:2013:407, punkt 52).

70 Antud juhul tuleneb kolmanda küsimuse punkti a analüüsist, et kõnealune abi anti vastuolus rakendusmääruse nr 543/2011 IX lisa punktiga 23, tõlgendatuna arvestades konteksti, millesse see säte asetub, ja kohaldatava õigusakti eesmärki.

71 Lisaks määrati asjaomase rakenduskava heakskiitmisel kindlaks, et ühise põllumajanduspoliitika raames tuleb tingimusi, mille korral liit võtab tehtud kulud enda kanda, tõlgendada kitsalt, kuna ühise põllumajanduspoliitika juhtimisega liikmesriikide ettevõtjate jaoks võrdsetes tingimustes on vastuolus see, kui ühe liikmesriigi ametiasutused soodustavad mõne konkreetse sätte laiema tõlgendamise tulemusel selle liikmesriigi ettevõtjaid (vt selle kohta kohtuotsused, 27.2.1985, Itaalia *vs.* komisjon, 55/83, EU:C:1985:84, punkt 31 ja seal viidatud kohtupraktika, ning 6.11.2014, Madalmaad *vs.* komisjon, C-610/13 P, ei avaldata, EU:C:2014:2349, punkt 41).

72 Neid asjaolusid arvestades tuleb asuda seisukohale, et rakendusmääruse nr 543/2011 IX lisa punkt 23 on säte, mille vastu ei saa õiguspärase ootuse kaitse põhimõttele tugineda.

73 Lisaks ei olnud pädeval Austria asutusel õigust kohelda ETG-d liidu õigusega vastuolus.

74 Järelikult ei saanud nimetatud asutus kõnealust rakenduskava heaks kiites ja põhikohtuasjas käsitletava investeeringuga seoses ülekandeid tehes luua ETG-le, tema heast usust sõltumata, õiguspärast ootust, et teda koheldakse liidu õigusega vastuolus.

75 Eeltoodud kaalutlusi arvestades tuleb kolmanda küsimuse punktile c vastata, et õiguspärase ootuse kaitse põhimõtet tuleb tõlgendada nii, et sellega ei ole vastuolus see, kui niisugustel asjaoludel nagu põhikohtuasjas keeldub liikmesriigi pädev asutus ühelt poolt selle finantsabi jäägi väljamaksmisest, mida tootjaorganisatsioon oli taotlenud investeeringuks, mis lõpuks tunnistati rakendusmääruse nr 543/2011 IX lisa punkti 23 alusel abikõlbmatuks, ja teiselt poolt nõuab see asutus tootjaorganisatsioonilt kõnealuse investeeringu jaoks juba antud abi tagasimaksmist.

Esimese küsimuse punktid a–h

76 Oma esimese küsimuse punktidega a–c palub eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt selgitada, kas määruse nr 1580/2007 artikleid 65, 66 ja 69 ning rakendusmääruse nr 543/2011 artikleid 64, 65 ja 68–70 tuleb tõlgendada nii, et kui liikmesriigi kohtule esitatakse sellistel asjaoludel nagu põhikohtuasjas kaebus liikmesriigi ametiasutuse otsuse peale, mis puudutab rakenduskava raames finantsabi jäägi väljamaksmise taotlust, mis on esitatud määruse nr 1234/2007 artikli 103g lõike 5

alusel, siis on nende sätetega vastuolus, kui see kohus kaebuse lahendamisel omal algatusel hindab turustatud toodangu väärtuse arvutamise õiguspärasust. Juhuks, kui selle esimese küsimuse punktidele a–c vastatakse eitavalt, on eelotsusetaotluse esitanud kohus esitanud esimese küsimuse punktid d–h.

77 Samas tuleb tõdeda, et esimese küsimuse punktid a–c ja seejärel esimese küsimuse punktid d–h omavad tähtsust vaid juhul, kui kolmanda küsimuse punktile a antud vastusest tuleneb, et rakendusmääruse nr 543/2011 IX lisa punktis 23 ette nähtud mittevastavuskriteerium ei ole põhikohtuasjas käsitletava investeeringu suhtes kohaldatav. Kolmanda küsimuse punktile a antud vastusest aga selgub, et nii see ei ole.

78 Järelikult ei ole vaja esimese küsimuse punktidele a–h vaja vastata.

Teise küsimuse punktid a–c

79 Oma teise küsimuse punktidega a ja b palub eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt selgitada, kas määruse nr 1234/2007 artiklit 103c tuleb tõlgendada nii, et sellega on vastuolus, kui selle sätte tähenduses puu- ja köögiviljasektori rakenduskava raames antakse liidu finantsabi investeeringu tegemiseks puu- ja köögiviljade töötlemisse, ning kui see nii ei ole, siis millistel tingimustel ja millisel määral on selline abi lubatud. Oma teise küsimuse punktiga c palub nimetatud kohus selgitada, kas rakendusmääruse nr 543/2011 artikli 60 lõige 7, mis näeb ette, et puu- ja köögiviljade töötlemisega seotud investeeringud ja tegevused võivad teatavatel tingimustel olla abikõlblikud, on kehtiv.

80 Euroopa Kohtu väljakujunenud praktika kohaselt eeldatakse, et liidu õiguse tõlgendamise küsimused, mille liikmesriigi kohus on esitanud õiguslikus ja faktilises raamistikus, mille ta on määratlenud omal vastutusel ja mille täpsuse kontrollimine ei ole Euroopa Kohtu ülesanne, on asjakohased. Liikmesriigi kohtu esitatud taotluse võib Euroopa Kohus jätta läbi vaatamata vaid siis, kui on ilmne, et liidu õigusnormi tõlgendamine, mida liikmesriigi kohus palub, ei ole mingil viisil seotud põhikohtuasja faktiliste asjaolude või esemega, või ka juhul, kui probleem on hüpoteetiline või kui Euroopa Kohtule ei ole teada faktilised või õiguslikud asjaolud, mis on vajalikud tarviliku vastuse andmiseks talle esitatud küsimustele (kohtuotsused, 16.12.2008, Cartesio, C-210/06, EU:C:2008:723, punkt 67, ja 29.1.2013, Radu, C-396/11, EU:C:2013:39, punkt 22). Sama kehtib juhul, kui küsimused puudutavad liidu õiguse sätete kehtivust (vt selle kohta kohtuotsus, 10.12.2002, British American Tobacco (Investments) ja Imperial Tobacco, C-491/01, EU:C:2002:741, punktid 34 ja 35 ning seal viidatud kohtupraktika).

81 Käesolevas asjas ilmneb eelotsusetaotlusest ja Euroopa Kohtule esitatud toimikust, et ainus alus, millega on põhikohtuasjas vaidlustatud otsuses põhjendatakse keeldumist maksta välja kõnealuse töötlusliini soetuseks antava abi jääk ja nõuda tagasi selleks juba antud abi, on rakendusmääruse nr 543/2011 IX lisa punktis 23 ette nähtud mittevastavuskriteerium.

82 Seega tähendaks teise küsimuse punktidele a–c vastamine ilmselget nõuandva arvamuse esitamist hüpoteetilistes küsimustes, millega eirataks ELTL artikliga 267 loodud kohtute koostöö raames Euroopa Kohtule antud ülesannet (kohtuotsus 24.10.2013, Stoilov i Ko, C-180/12, EU:C:2013:693, punkt 47 ja seal viidatud kohtupraktika, ning kohtuotsus 7.11.2013, Romeo, C-313/12, EU:C:2013:718, punktid 39 ja 40).

83 Seega ei ole teisele küsimuse punktidele a–c vaja vastata.

Neljas küsimus

84 Oma neljanda küsimusega palub eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt selgitada, kas sellistel asjaoludel nagu põhikohtuasjas tuleb liidu õigust tõlgendada nii, et kui käesoleva kohtuotsuse tagajärgi ajaliselt ei piirata, siis on liidu õigusega vastuolus võtta alusetult antud abi tagasinõudmise välistamiseks arvesse õiguskindluse põhimõtet.

85 Sissejuhatuseks tuleb tõdeda, et see küsimus põhineb eeldusel, et Euroopa Kohus ei piira käesoleva kohtuotsuse tagajärgi ajaliselt. Samas on ETG sellist piiramist sisuliselt palunud juhuks, kui Euroopa Kohus peaks tunnistama ühe põhikohtuasjas käsitletava liidu õigusnormi kehtetuks. Euroopa Kohus piirdus käesolevas kohtuotsuses siiski vaid teatavate liidu õigusnormide tõlgendamisega.

86 Austria valitsus seevastu palus Euroopa Kohtul piirata käesoleva kohtuotsuse tagajärgi ajaliselt juhul, kui kohus peaks leidma, et rakendusmääruse nr 543/2011 IX lisa punkti 23 tuleb tõlgendada nii, et kolmandatele isikutele kuuluval maatükil tehtud investeeringud ei ole abikõlblikud. Kuid nagu käesoleva kohtuotsuse punktidest 59 ja 61 tuleneb, on selge, et põhikohtuasjas käsitletavad investeeringud pole abikõlblikud, kuna need on tehtud ettevõtetesse ja/või tööruumidesse, mis ei ole asjaomase tootjaorganisatsiooni ainukontrolli all. Seetõttu tuleb selle taotluse osas seisukoht võtta.

87 Nimetatud valitsus viitab oma taotluse põhjenduseks raskete majanduslike tagasilöökide ohule põhikohtuasja kaebajast äriühingu jaoks, kes võib olla sunnitud oma tegevust lõpetama, ning samuti kogu puu- ja köögiviljasektori jaoks. Lisaks on rakendusmääruse nr 543/2011 IX lisa punkti 23 mitmes keeleversioonis viidatud tegevusalasele seosele tootjaorganisatsiooni ja asjaomase investeeringu vahel, luues selliselt liidu õiguse ulatuse suhtes objektiivse ja olulise ebakindluse.

88 Väljakujunenud kohtupraktikast tuleneb, et tõlgendus, mille Euroopa Kohus talle ELTL artikliga 267 antud pädevust kasutades liidu õigusnormile annab, selgitab ja täpsustab selle sätte tähendust ja ulatust, nagu seda peab või peaks mõistma ja kohaldama alates selle jõustumise hetkest. Sellest järeldub, et kohus võib ja peab kohaldama õigusnormi sellises tõlgenduses ka õigussuhetele, mis on tekkinud enne tõlgendamistaotluse kohta kohtuotsuse tegemist, kui lisaks on täidetud ka muud nimetatud normi kohaldamisega seotud vaidluses pädevasse kohtusse pöördumise tingimused (kohtuotsused, 15.3.2005, Bidar, C-209/03, EU:C:2005:169, punkt 66 ja seal viidatud kohtupraktika, ning 22.9.2016, Microsoft Mobile Sales International jt, C-110/15, EU:C:2016:717, punkt 59 ja seal viidatud kohtupraktika).

89 Seetõttu võib Euroopa Kohus liidu õiguskorrale omast õiguskindluse üldpõhimõtet kohaldades vaid erandjuhtudel piirata kõikide huvitatud isikute võimalust tugineda mõnele tema tõlgendatud õigusnormile, et vaidlustada heauskselt loodud õigussuhteid. Selleks et taolist piiramist lubada, peavad olema täidetud kaks peamist tingimust, nimelt huvitatud isikute heausksus ja raskete tagajärgede oht (kohtuotsused, 15.3.2005, Bidar, C-209/03, EU:C:2005:169, punkt 67 ja seal viidatud kohtupraktika, ning 22.9.2016, Microsoft Mobile Sales International jt, C-110/15, EU:C:2016:717, punkt 60 ja seal viidatud kohtupraktika).

90 Konkreetsemalt on Euroopa Kohus kasutanud seda lahendust vaid kindlaksmääratud asjaoludel, kui esines raskete majanduslike tagasilöökide tekkimise oht, mis tulenes eelkõige õiguspäraselt kehtivateks peetud õigusnormide alusel heas usus loodud õigussuhete suurest arvust, ning kui ilmnes, et objektiivne ja märkimisväärne ebakindlus liidu õigusnormide reguleerimisala suhtes, mis võis olla tingitud ka teiste liikmesriikide või Euroopa Komisjoni käitumisest, viis selleni, et eraõiguslikud isikud ja siseriiklikud ametiasutused tegutsesid liidu õigusnormide vastaselt (kohtuotsused, 15.3.2005, Bidar, C-209/03, EU:C:2005:169, punkt 69 ja seal viidatud kohtupraktika, ning 22.9.2016, Microsoft Mobile Sales International jt, C-110/15, EU:C:2016:717, punkt 61 ja seal viidatud kohtupraktika).

91 Lisaks tuleb eelotsusemenetluses tehtud otsuse tagajärgede ajalist piiramist taotleval liikmesriigil esitada Euroopa Kohtule arvandmed, mis tõendavad raskete majanduslike tagasilöökide ohtu (kohtuotsus 7.7.2011, Nisipeanu, C-263/10, ei avaldata, EU:C:2011:466, punkt 34 ja seal viidatud kohtupraktika, ning analoogia alusel kohtuotsus 9.4.2014, T-Mobile Austria, C-616/11, EU:C:2014:242, punkt 53).

92 Käesoleval juhul ei ole Austria valitsus oma taotluses piirata käesoleva kohtuotsuse tagajärgi ajaliselt, mille ta esitas ka juhuks, kui Euroopa Kohus peaks tunnistama ühe või mitu eelotsusetaotluses viidatud õigusnormi kehtetuks, sugugi põhjendanud, kuidas käesoleva kohtuotsuse punktis 61 toodud tõlgendus võiks iseenesest kaasa tuua raskete majanduslike tagasilöökide ohu. Ta piirdus selles osas vaid üldise märkusega, et kui käesoleva kohtuotsuse tagajärgi ajaliselt ei piirata, siis see „võib kaasa tuua korvamatuid tagajärgi“, ja viitas „suurele arvule õigussuhetele“, kuid ei esitanud mingisuguseid arvandmeid tootjaorganisatsioonide kohta, kes võiksid olla puudutatud, ega võimalike kahjusummade kohta.

93 Järelikult tuleb asuda seisukohale, et raskete majanduslike tagasilöökide ohu võimalikkus käesoleva kohtuotsuse punktides 89 ja 90 viidatud kohtupraktika mõttes, millega põhjendada käesoleva kohtuotsuse tagajärgede ajalist piiramist, ei ole tuvastatud. Seega ei ole vaja käesoleva kohtuotsuse tagajärgi ajaliselt piirata ning puudub vajadus kontrollida, kas nendes punktides toodud esimene kriteerium on täidetud.

94 Mis puutub küsimusse, kas sellistel asjaoludel nagu põhikohtuasjas võib ETG eelotsusetaotluse esitanud kohtus siiski tugineda õiguskindluse põhimõttele, siis tuleb meenutada, et liikmesriikidel tuleb ELL artikli 4 lõike 3 kohaselt tagada oma territooriumil liidu õigusnormide täitmine, sealhulgas ühise põllumajanduspoliitika valdkonnas (vt analoogia alusel kohtuotsus 16.7.1998, Oelmühle ja Schmidt Söhne, C-298/96, EU:C:1998:372, punkt 23 ja seal viidatud kohtupraktika).

95 Samuti tuleneb nõukogu 21. juuni 2005. aasta määruse (EÜ) nr 1290/2005 ühise põllumajanduspoliitika rahastamise kohta (ELT 2005, L 209, lk 1) artikli 9 lõikest 1, millele AMA põhikohtuasjas vaidlustatud otsuses viitab ning mille sätted on sisuliselt üle võetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta määruse (EL) nr 1306/2013 ühise põllumajanduspoliitika rahastamise, juhtimise ja järelevalve kohta ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EMÜ) nr 352/78, (EÜ) nr 165/94, (EÜ) nr 2799/98, (EÜ) nr 814/2000, (EÜ) nr 1290/2005 ja (EÜ) nr 485/2008 (ELT 2013, L 347, lk 549 ja parandus ELT 2016, L 130, lk 5), artikli 58 lõigetega 1 ja 2, et liikmesriigid peavad ühise põllumajanduspoliitika raames võtma kõik meetmed, et nõuda tagasi eeskirjade eiramise või hooletuse tagajärjel kaotatud summad. Igasugune kaalutlusõiguse kasutamine seoses võimalusega, kas nõuda aluselt või ebaseaduslikult antud liidu finantsabi tagasi või mitte, on selle kohustusega vastuolus (vt analoogia alusel kohtuotsus 16.7.1998, Oelmühle ja Schmidt Söhne, C-298/96, EU:C:1998:372, punkt 23 ja seal viidatud kohtupraktika), nagu seda sai juba meenutatud käesoleva kohtuotsuse punktis 68.

96 Samas, nagu märgib komisjon, peavad liikmesriikide kohtud juhul, kui liidu õigusnormid puuduvad, liidu õiguse kohaselt alusetult makstud summade tagasinõudmisega seonduvad vaidlused lahendama siseriikliku õiguse alusel, arvestades liidu õigusest tulenevaid piiranguid ning pidades silmas, et siseriiklikus õiguses ette nähtud meetmed ei tohi muuta alusetult makstud abi tagasinõudmist praktiliselt võimatuks või ülemäära keeruliseks ning siseriikliku õiguse kohaldamine ei tohi olla diskrimineeriv võrreldes sellega, kuidas seda on liikmesriikide kohtutes muude sama tüüpi vaidluste puhul kohaldatud (kohtuotsused 16.7.1998, Oelmühle ja Schmidt Söhne, C-298/96, EU:C:1998:372, punkt 24 ja seal viidatud kohtupraktika, ning 15.1.2009, Bayerische Hypotheken- und Vereinsbank, C-281/07, EU:C:2009:6, punkt 24 ja seal viidatud kohtupraktika).

97 Järelikult ei saa pidada liidu õigusega vastuolus olevaks seda, kui siseriiklikus õiguses võetakse riigi ametiasutuste poolt alusetult välja makstud finantsabi tagasinõudmise juures seaduslikkuse põhimõtte kõrval arvesse ka õiguskindluse põhimõtet, kuna viimati nimetatu on osa liidu õiguskorrast (kohtuotsused 19.9.2002, Huber, C-336/00, EU:C:2002:509, punkt 56 seal viidatud kohtupraktika, ning 21.6.2007, ROM-projecten, C-158/06, EU:C:2007:370, punkt 24).

98 Õiguskindluse põhimõte nõuab, et liidu õigusnorm peab võimaldama puudutatud isikutel täpselt teada oma kohustuste ulatust. Õigussubjektidel peab olema võimalik selgelt teada oma õigusi ja kohustusi ning toimida neile vastavalt (kohtuotsus 21.6.2007, ROM-projecten, C-158/06, EU:C:2007:370, punkt 25 ja seal viidatud kohtupraktika).

99 Käesoleval juhul tuleneb aga kolmanda küsimuse punkti a analüüsist, et rakendusmääruse nr 543/2011 IX lisa punkt 23, tõlgendatuna arvestades konteksti, millesse see säte asetub, ja kohaldatava õigusakti eesmärki, võimaldas õigussubjektil, kes oli liidu finantsabi lõplik kasusaaja, täpselt teada oma kohustuste ulatust, mistõttu olid tema õigused ja kohustused talle selgelt teada ja ta võis neile vastavalt toimida.

100 Samas tuleb liidu huvi abi andmise tingimusi rikkudes antud abi tagasisaamiseks täiel määral arvesse võtta, kui hinnatakse kõnealust huvi, sealhulgas juhul – vaatamata eelmises punktis meenutatule –, kui leitakse, et õiguskindluse põhimõttega on vastuolus see, kui abisaaja on kohustatud abi tagasi maksma (kohtuotsused 19.9.2002, Huber, C-336/00, EU:C:2002:509, punkt 57 ja seal viidatud kohtupraktika, ning 21.6.2007, ROM-projecten, C-158/06, EU:C:2007:370, punkt 32).

101 Pealegi saab abisaaja tagasimaksmise nõude vaidlustada vaid juhul, kui ta toimis finantsabi nõuetekohase kasutamise seisukohalt heauskselt (kohtuotsus 19.9.2002, Huber, C-336/00, EU:C:2002:509, punkt 58 ja seal viidatud kohtupraktika).

102 Eeltoodut arvestades tuleb neljandale küsimusele vastata, et sellistel asjaoludel nagu põhikohtuasjas tuleb liidu õigust tõlgendada nii, et kuna käesoleva kohtuotsuse tagajärgi ajaliselt ei piirata, siis ei ole liidu õigusega vastuolus võtta alusetult antud abi tagasinõudmise välistamiseks arvesse õiguskindluse põhimõtet, tingimusel et tingimused on samad, mis puhtalt siseriikliku finantsabi tagasinõudmisel, et liidu huvi on täiel määral arvesse võetud ning et abisaaja heausksus on tuvastatud.

Kohtukulud

103 Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus pooleli oleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse liikmesriigi kohus. Euroopa Kohtule seisukohtade esitamisega seotud kulusid, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (seitsmes koda) otsustab:

1. **Komisjoni 7. juuni 2011. aasta rakendusmääruse (EL) nr 543/2011, millega kehtestatakse nõukogu määruse (EÜ) nr 1234/2007 üksikasjalikud rakenduseeskirjad seoses puu- ja köögiviljasektori ning töödeldud puu- ja köögivilja sektoriga, IX lisa punkti 23 mis viitab investeeringutele, mis on tehtud „tootjaorganisatsiooni ettevõttesse ja/või tööruumi“, tuleb tõlgendada nii, et:**

   – **pelk asjaolu, et selle määruse artikli 60 lõikes 1 osutatud rakenduskava raames on tehtud investeeringud mitte asjaomasele tootjaorganisatsioonile, vaid kolmandale isikule kuuluval maatükil, ei kujuta endast nendest sätetest esimese kohaselt põhimõtteliselt kriteeriumi, mis näitab, et selle tootjaorganisatsiooni poolt investeeringutena tehtud kulud ei vasta ühele rakenduskava tingimusele;**

– **IX lisa punkt 23 viitab investeeringutele, mis on tehtud ettevõtetesse või tööruumidesse, mis nii õiguslikult kui faktiliselt on nimetatud tootjaorganisatsiooni ainukontrolli all, millest tulenevalt oleks selle investeeringu kasutamine kolmanda isiku poolt välistatud.**

2. **Õiguspärase ootuse kaitse põhimõtet tuleb tõlgendada nii, et sellega ei ole vastuolus see, kui niisugustel asjaoludel nagu põhikohtuasjas keeldub liikmesriigi pädev asutus ühelt poolt selle finantsabi jäägi väljamaksmisest, mida tootjaorganisatsioon oli taotlenud investeeringuks, mis lõpuks tunnistati rakendusmääruse nr 543/2011 IX lisa punkti 23 alusel abikõlbmatuks, ja teiselt poolt nõuab see asutus tootjaorganisatsioonilt kõnealuse investeeringu jaoks juba antud abi tagasimaksmist.**

3. **Sellistel asjaoludel nagu põhikohtuasjas tuleb liidu õigust tõlgendada nii, et kuna käesoleva kohtuotsuse tagajärgi ajaliselt ei piirata, siis ei ole liidu õigusega vastuolus võtta alusetult antud abi tagasinõudmise välistamiseks arvesse õiguskindluse põhimõtet, tingimusel et tingimused on samad, mis puhtalt siseriikliku finantsabi tagasinõudmisel, et Euroopa Liidu huvi on täiel määral arvesse võetud ning et abisaaja heausksus on tuvastatud.**

Allkirjad